

at benytte det til videre Udsalg til Fæsterne, og han vil da ogsaa let forud kunne sikke sig Fæsternes Samtykke til Salget i det Hele. Saaledes er det tidligere gaaet, og paa den Maade er en stor Deel af det samlede Gods, navnlig i Jylland, bleven Selveiendom. I det eneste Tilfælde, hvor, efter min Formenting, Salg en masse ikke er ønskeligt, nemlig i det Tilfælde, hvor Salget skeer i den Hensigt at sammenslægge det enten med et andet Gods, eller beholde det som samlet Gods, er det til Nytte, at der er en saadan Bestemmelse, at Fæsternes Samtykke skal have, og i saadanne Tilfælde forekommer det mig ikke, at der er noget Skadeligt eller for Lovens Diemed Ginzverligt i, at Fæsteren har en Ret til at kunne nægte sit Samtykke til Salget. Naar det altsaa blot er i et enkelt Tilfælde, hvor det maa erkjendes at være nyttigt, at Fæsteren har en Ret til at indvirke paa Salget, naar det kun er i dette Tilfælde, hvor det kan ventes, og fornuftigviis maa ventes, at han vil gjøre sin Ret gjældende, men at han i de øvrige Tilfælde ikke kan have nogen Anledning til i Regelen at gjøre den gjældende, saa forekommer det mig, at der ikke kan være nogen særdeles Betænelighed ved at gaae ind paa den foresliggende Bestemmelse, og jeg maa derfor stemme derfor, da jeg, som sagt, troer, at den kan være gavnlig i visse Tilfælde, og ikke i Almindelighed skadelig, og derhos, at den kan tjene til, at Loven dog kan ventes at komme ud, og det forekommer mig at ville være i alt Fald ønskeligere, at Loven kommer ud med en Bestemmelse, som denne, end at den aldeles ikke skulde komme ud.

Orsted: Jeg har de forskjellige Gange, denne Sag har været behandlet her i Landstinget, udførlig yttret mig over samme, og man vil deraf have erfaret, at jeg ikke stemmer for Loven i sin Heelhed, men derimod ikke kan have noget Væsentligt mod de Forandringer, som i Folkethinget ere blevne vedtagne,

og jeg vil blot bemærke, at jeg i visse Henseender endog anseer dem for Forbedringer. Jeg har nemlig fundet Loven utiltraadelig, fordi den vilde stride imod de fideicommissariske Arvingers Ret og sætter dem blot for, at Fideicommissgodset afhændes til Fordeel blot for den nærværende Besidder, og derved deres lovlige Rettigheder krænkes, hvilket jeg finder uretsfærdigt og stridende mod Grundloven, som siger, at Ingen maa stilles ved sin Eiendom, uden hvor Almeenvællet kræver det, og saa mod fuldstændig Godtgjørelse, og jeg troer, at her under Eiendomsretten ikke maa forstaaes blot Eiendomsret i Ordets indskrænkede Forstand, men Alt, hvad der hører til Ens Retsvære. Men jeg fandt ogsaa derhos, at Loven var betænkelig med Hensyn til, at den forværede Fæsterens Tilstand, da der, efter Loven, som den da var vedtagen, vilde være en Berettigelse for den nuværende Fideicommissbesidder til at sælge Fideicommissgodset til Fremmede, som naturligviis ikke stode i det Forhold til Fæsteren, eller havde den Interesse for ham, som Fideicommissbesidderen baade efter Forholdets Natur og Erfaringens Vidnesbyrd har for ham, og hans Tilstand derved altsaa vilde blive forværret. Forsaavidt kan jeg ikke Andet end sympathisere med de Forandringer, som af Folkethinget ere vedtagne. Man har sagt, at deri skulde indeholdes en Erkjendelse af en Medieiendomsret, som skulde tilkomme Fæsteren. Dersom dette virkelig kunde udledes deraf, da vilde ikke Noget være mere utilbøielig til at stemme derfor, end jeg. Men jeg indseer ikke, at det i mindste Maade kan udledes deraf; thi en Fideicommissbesidder har ingen Ret til at sælge; han har efter Institutionens Natur ikke denne Ret, men han havde herfra Afgang til speciel kongelig Bevilling til at sælge, og som nu skulde gives ham ved Lov, denne kan gives ham under saadanne Betingelser, som findes stemmende med det almindelige Vel.